2016/2017. TANÉVBEN ÉRVÉNYES
TANTÁRGYI PROGRAM

Tantárgy teljes neve: POLGÁRI VÉDELMI ÉS KATASZTRÓFAVÉDELMI ISMERETEK I-IV.

Képzés: egységes osztatlan képzés

Munkarend: nappali

Tantárgy rövidített neve: -

Tantárgy angol neve: Knowledges of civil and disaster protection

Tantárgy neptun kódja: GYBVIPVKE1;2;3;4M

A tantárgy oktatásáért felelős szervezeti egység:
Biztonságtechnikai Igazgatóság / Biztonságszervezési Osztály / Katasztrófavédelmi és Polgári Védelmi Csoport

A tantárgyfelelős neve: Kocsik Pál **Elérhetőség:** **- telefon:** 06-1/459-1500 / mellék: 60579; 06-20/666-3731 **- e-mail:** kocsik.pal@semmelweis-univ.hu	**Beosztás, tudományos fokozat:** okl. védelmi igazgatási menedzser, polgári védelmi előadó
A tantárgy oktatásában résztvevő(k) neve(i): (elmélet/gyakorlat) Kocsik Pál	**Beosztás, tudományos fokozat:** okl. védelmi igazgatási menedzser, polgári védelmi előadó
A tantárgy óraszáma: 2 óra/félév	**A tantárgy kreditpontja:** 0

A tantárgy feladata a képzés céljának megvalósításában:

Alapvető ismeretek nyújtása a hallgatóknak az általános és környezeti biztonságot veszélyeztető események és helyzetek felismeréséhez, megfelelő kezeléséhez az egyéni és közösségi védekezésben és mentésben történő önkéntes, illetve a végzettségükből és tervezett munkakörükből fakadó részvételhez.

A felsőoktatásban résztvevő hallgatók jogszabályban előírt védelmi felkészítése érdekében átfogó képet ad a nemzetközi és hazai polgári védelem intézményi-, és feladatrendszerei szabályozásáról, működéséről, kiemelve az állami és civil szervezetek helyét és szerepét a védelmi felkészülés, továbbá a védekezés és a kárelhárítás során.

Tájékoztatást biztosít a rendkívüli körülmények, katasztrófa bekövetkezése esetében a hazai egészségügy különböző intézményei és dolgozói védelmi felkészítésének és az egészségügyi ellátás fenntartásának tervezéséről, feladatairól és anyagi-technikai hátteréről.

A tantárgy súlypontját a hallgatók szakterületéhez köthető megelőzési, mentési - kárfelszámolási és rehabilitációs feladatok kérdéskörére helyezzük, melyekre adott válaszok képessé teszik a hallgatókat a természeti és civilizációs katasztrófák következményeinek felszámolásában történő – képzettségüknek megfelelő – proaktív és szakszerű közreműködésre.

A tantárgy rövid leírása:

Megismertetjük a hallgatókkal az általános és környezetbiztonságot veszélyeztető eseményeket, körülményeket, a polgári lakosság védekezésre történő felkészítésének, egyéni és kollektív védelmének lehetőségeit, módszereit.

Összefoglaljuk a fontosabb nemzetközi és hazai jogszabályok – polgári védelemre vonatkozó – előírásait, bemutatjuk a felsőoktatási és egészségügyi területet érintő, a hatályos honvédelemi, katasztrófavédelmi és egészségügyi törvény, és ágazati rendeletek védelmi felkészülésre vonatkozó szabályait.

Az előadások során elemezzük a lakosságvédelem elveit, módszereit és eszközrendszerét, a polgári védelmi szervezetek feladatait, az egészségügyi ellátási és járványügyi feladatokat, az élelmiszerek, ivóvíz és gyógyszerkészletek megelőző védelmének lehetőségeit, szennyezés esetén a magatartási szabályokat és a mentesítés szabályait.

A hazai és nemzetközi szabványok és eljárások bemutatásán túlmenően szemléltetjük az egészségügyi válsághelyzeti feladatok tervezését, a hallgatókat bevonva modellezzük végrehajtásuk lehetőségeit a katasztrófa-egészségügyi ellátás főbb szabályai alapján.

Az aktuális nemzetközi és hazai humanitárius válsághelyzetek, katasztrófák és a felszámolásukra tett erőfeszítések elemzésével bővítjük a hallgatók ismereteit, ösztönözzük érdeklődésük, önálló szemléletmódjuk kialakulását, mely segítheti őket választott pályájuk gyakorlása során, továbbá önkéntes segítőként a védelmi jellegű feladatok ellátásában.

Az adott félévi kurzusra vonatkozó adatok

Tárgyfelvétel ajánlott féléve	Kontakt elméleti óra	Kontakt gyakorlati óra	Kontakt demonstrációs gyakorlati óra	Egyéni óra	Összes óra	Meghirdetés gyakorisága	Konzultációk száma

A tantárgy az ajánlott tantervben az **1, 2, 3, 4,** félévekben kerül oktatásra.	A kontakt órákból az elméleti órák száma félévente **2-2** (a páratlan félévben 1,3 M; a páros félévben 2,4 M)	A félévben a kontakt órákból a gyakorlati órák száma **0**	A félévben a kontakt demonstrációs gyakorlati órák száma **0**	Egyéni tanulás óraszáma 0	A félévben az összes óraszám (kontakt elméleti+ kontakt gyakorlati+ demonstrációs gyakorlat + egyéni óra száma) **2**	Őszi szemeszterben* Tavaszi szemeszter* **Mindkét szemeszterben*** **(* Megfelelő aláhúzandó)**	0

A kurzus oktatásának időterve

Elméleti órák tematikája (heti bontásban):

1. félév 2 óra (1M):

Az általános és környezeti biztonságot veszélyeztető események, helyzetek jellemzése, meghatározása.

A szervezett védekezés elmélete, a polgárok védelmének nemzetközi és hazai feladat-, szervezet-, és intézkedési rendszere (kialakulása, fogalma, célja, feladatai).

Jogszabályi alapok a védelmi területen az események és a prevenció tükrében (az 1949. évi Genfi Egyezmény, a hatályos honvédelmi, és katasztrófavédelmi jogszabályok).

Az állampolgár, a hallgató kötelezettségei, helye és szerepe a védelmi rendszerben.

Az aktuális, katasztrófa-felszámolási események tanulságai az előadáson elhangzottak tükrében.

2. félév 2 óra (2M):

A katasztrófák főbb típusai, jellemzése, közvetlen és közvetett hatásmechanizmusok meghatározása.

Magyarország veszélyeztetettségének kérdései és a polgári lakosság védelmének elvei (megelőzés, védekezésre történő felkészülés, mentés és kárelhárítás, helyreállítás és újjáépítés).

A lakosság felkészítése a katasztrófa helyzet, illetve a különleges jogrendi időszakok feladataira (riasztás, veszélyhelyzeti tájékoztatás, követendő magatartási rendszabályok).

A lakosságvédelem elvei, módszereinek bemutatása: a távolsági védelem (kimenekítés, kitelepítés, befogadás, visszatelepítés) feladatai, elemzése gyakorlati példákon keresztül.

A nemzetközi és nemzeti humanitárius támogatás elvei, szervezetei, aktuális események kérdései.

3. félév 2 óra (3M):

A természeti és civilizációs eredetű veszélyek, katasztrófák vizsgálata, közvetlen és közvetett hatásmechanizmusok, összefüggések feltárása.

A lakosságvédelem elvei, módszereinek bemutatása: a helyi védelem - védekezés egyéni és kollektív eszközrendszerének, módszertanának ismertetése.

Az élelmiszerek, ivóvíz és gyógyszerkészletek védelmének módszerei, a különböző szennyezések esetén előírt protokollok, járványügyi feladatok, a személy-, és területmentesítés szabályai.

Aktuális humanitárius, veszélyhelyzet-kezelési programok, önkéntes kampányok bemutatása, a részvétel szabályai.

4. félév 2 óra (4M):

Az egészségügy honvédelmi, katasztrófavédelmi feladatai a megelőzés, a védekezés-mentés és a helyreállítás időszakában.

A védelmi rendszer egészségügyi, járványügyi elemei (szervezetek, terv-, és feladatrendszerek az egészségügyi válsághelyzet, különleges jogrend időszakában).

Az egészségügyi dolgozók, egyetemi hallgatók védelmi feladatai, kötelezettségei.

A lakosságvédelmi feladatok egészségügyi biztosítása.

Mentőszervezetek eljárási rendje egy feltételezett katasztrófahelyzet kezelése során (kutatás-mentési és egészségügyi feladatok ellátása - esetfeldolgozás).

Gyakorlati órák tematikája: 0

Konzultációk rendje: 0

Kurzus követelményrendszere

A kurzus felvételének előzetes követelményei:

A tantárgy 4 modulból áll. Az 1. modulnak nincs előzetes feltétele, mert ez az első előadás. A 2. modul előfeltétele az 1. modul teljesítése. A 3. modul előfeltétele az 1. és 2. modul teljesítése. A 4. modul előfeltétele az 1.; a 2. és a 3. modul teljesítése. Ettől való eltérés átvett hallgatók esetében lehetséges. Ebben az esetben az első páratlan szemeszterben engedélyezett a páratlan (1., 3.), míg az első páros szemeszterben engedélyezett a páros (2., 4.) modulok felvétele.

A foglalkozásokon való részvétel követelményei, az elfogadható hiányzások mértéke, a távolmaradás igazolásának módja, pótlás lehetősége:

1. A részvétel követelményei:

A meghirdetett tantárgy oktatása modulonként 2 x 45 perces előadáson (alapkurzus) történik, melyre a hallgatók feljelentkeznek. Az előadáson történő részvétel igazolása a jelenléti íven történik, mely alapján az aláírás megszerezhető.

2. A távolmaradás igazolásának módja:

A hiányzás igazolásának módja: orvosi, hivatalos – bírósági, önkormányzati, munkahelyi, HÖK, stb.

3. A pótlás lehetőségei:

A meghirdetett alapkurzusról történő hiányzás esetében a külön meghirdetett pótfoglalkozáson való részvétel jelenléti íven történő igazolásával az aláírás megszerezhető.

Amennyiben a hallgató mindkét előadásról távol van, a hiányzás okától függetlenül az aláírást megtagadjuk. Ezt követően a hallgató külön (dékáni) engedély alapján a tantárgy tematikája alapján összeállított TESZT feladat kitöltésével ad számot a tárgy pótlásáról, melynek eredménytől függően a hallgató megkaphatja az aláírást.

Évközi ellenőrzés: NINCS

A félév végi aláírás követelményei:

A hallgatónak az aláírás megszerzéséhez részt kell vennie a meghirdetett foglalkozáson. Igazolt hiányzás esetén pótfoglalkozáson való részvétel, illetve külön (dékáni) engedély alapján a TESZT feladat eredményes megoldása. A korábban teljesített modulok külön eljárásban, engedély és jóváhagyás alapján elfogadhatók.

A hallgató félév során egyéni munkával megoldandó feladatai: NINCS

A félév végi számonkérés módja: aláírás

A félév végi számonkérés formája*:* NINCS

A tárgy előírt külső szakmai gyakorlatai: NINCS

A tananyag elsajátításához felhasználható jegyzetek, tankönyvek, segédletek és szakirodalom listája:

Kötelező irodalom: NINCS

Ajánlott irodalom:

Dr. Major László; Dr. Liptay László; Dr. Orgován György: A katasztrófa-felszámolás egészségügyi alapjai *(Semmelweis Kiadó)*

A kurzus tárgyi szükségletei: tanterem, számítógépes kivetítési lehetőség, hangosítás

Tantárgyi vonatkozású tudományos eredmények, kutatások:

A tantárgyleírást készítette: Kocsik Pál